

Bílichovský občasník

květen - srpen 2016

Že **květen** je doba květů, netřeba vykládat.

Jméno měsíce **červnu** dáno bylo v oné době, kdy se plody třešní a višní, jahod, malin, rybízu a podobných rostlin začínají červenat. Tak je věru třeba rozumět jménu červen.

Jméno měsíce **července** bylo dáno době, kdy plody třešní a višní, jahod, malin, rybízu a podobných rostlin bývají už červené.

Srpen je měsíc žní a dostal toto jméno za oněch časů, kdy se žínalo srpem.

Vážení spoluobčané,

v ruce držíte dvojčíslo našeho Občasníku. Dovolte, abychom v úvodu poděkovali především paní Aleně Strunové, která se na jeho vzniku významně podílí.

Zároveň děkujeme všem, kteří se podílí na přípravě jednotlivých kulturních akcí, ať již přímo nebo nepřímo. Z těch posledních jsou to Bílichovské slavnosti, které navazují na takzvané Bezva dny či Srazy rodáků. Tak jako v minulosti se i ty letošní konají první srpnovou sobotu, a to 6. 8. 2016 od 14 hodin. Připraven je program pro všechny věkové kategorie a tak věříme, že si tento sobotní půlden také užijete.

Přejeme Vám příjemné prožití zbývajících času prázdnin a dovolených.

Obecní úřad Bílichov

Dodatečně přejeme vše nejlepší ke dni matek:

Vydání časopisu neprochází grafickou ani jazykovou úpravou. Výtisk je neprodejný.

Zprávy z klubu BIS

MDŽ

V měsíci březnu jsme oslavily v místní knihovně MDŽ a přivítaly jaro. Zahrát a pobavit nás vyprávěním, přišli Bohouškové.

Jako vždy, i tentokrát jsme si připravily pohoštění. Veselo bylo celé odpoledne.

Dílničky

Březnové dílničky jsme připravily na téma „Velikonoce.“ Naši nejmenší, kteří na dílničky docházejí, se vždy velmi těší, že budou vyrábět něco nového.

Následující měsíc jsme výrobky zaměřily na jaro. Vyráběly se korálkové kytičky a motýlek - zápich do květináče.

Květnové dílničky byly zaměřené na Den matek. Tentokrát jsme stihly tři dárky pro maminky. Děti navlékaly korálkový náramek, vyrobily krásné přáníčko a namalovaly skleněný svícen, do kterého dostaly i svíčku. Všem se dílničky moc líbily. Když se maminky dostavily pro děti, všechny jim hned běžely dárky dát. Malá Pét'a běžela tak nedočkavě, až před OÚ špatně šlápla a mamince padla přímo k nohám. Krom odřeného kolínka se nic vážného nestalo.

Prohlídka jezdecké stáje v Bílichově

Dne 16. dubna jsme pořádaly prohlídku jezdecké stáje v Bílichově. Přidalo se k nám i několik občanů obce. Privítali nás mladí, příjemní lidé, kteří nám vyprávěli o areálu „Jezdecké stáje.“

Je vidět, kolik práce již majitelé vykonali. Jako první vybudovali zázemí pro koně. Ustájených koní je více než dvacet. Hotová je i jízďárna.

K areálu patří i ubytovací zařízení, které je rozpracováno, stejně jako menší restaurace.

Výhledové plány do budoucna jsou také velmi zajímavé. Mini ZOO, bazén,

Zájemcům z řad dětí, bylo umožněno, projet se po jízďárně na malém koníkovi. Tři děti této možnosti využily.

připravila: Alena Strunová

Na měsíc květen jsme naplánovaly výlet na východ.

Přidalo se k nám i několik dalších občanů naší obce a pár přátel BIS klubu.

Nejprve jsme navštívili Hradec Králové a jeho Obří akvárium.

Velikost samotného akvária je opravdu zajímavá, objem činí 130 000 litrů vody, váha akvária dosahuje 130 tun, je 5 metrů dlouhé a 8 metrů široké. Výška hladiny je 4,8 metru a to abyste se do akvária podívali, zajišťuje tunel na dně akvária vyrobený z akrylátového skla o tloušťce 6,5 cm, které bylo speciálně dovezeno ze země vycházejícího slunce, dalekého Japonska. Žije zde přes 500 kusů ryb více než 40 druhů. Kromě ryb, které můžete znát ze svých akvárií, zde najdete opravdové rarity – mohutné přísavné krunýřovce, ryby rodu colossoma měřící až 90 cm a vážící až 23 kg, nebo přes metr měřící arrowany.

V obci Ráby se nachází druhý cíl našeho putování, - perníková chaloupka. Muzeum se nachází v budově bývalého Loveckého záměčku (z r.1882), kde se mimo jiné nachází sídlo Úřadu správy Perníkového hejtmantství. V muzeu perníku vypráví Sluneční víla pohádku O perníkové chaloupce, o historii pardubického perníku a představí výstavku perníku z Pardubic.

Následuje návštěva strašidelného pohádkového lesa, kde si každý návštěvník na vlastní kůži může vyzkoušet, jaké to bylo, když Jeníček s Mařenkou

putovali k perníkové chaloupce. Ježibaba nám vysvětlila postup výroby perníku a otevřela svůj perníkový krámk.

V těchto končinách jsme nemohli zapomenout na zámek Hrádek u Nechanic. Zámek Hrádek u Nechanic byl postaven jako reprezentační letní sídlo hraběcího rodu Harrachů v letech 1839 - 1857 Františkem Arnoštem hrabětem z Harrachu. Patří mezi nejstarší šlechtické rody v Čechách.

Poslední zastávkou byla Chlumecká zahradní železnice.

Jedná se zde o modely skutečných úseků, stanic, tunelů a mostů ze Švýcarské RhB. Délka kolejí již přesáhla 120m. Na trati je zatím 1 tunel, 1 viadukt (Albulaviadukt III), stanice Preda, Spinas a Muot. Uvidíte zde také "opravdový" potok, několik staveb a miniaturní jehličnany a květiny. Na trati jezdí zpravidla 3 - 4 soupravy. Domů jsme přijeli před 21 hodinou příjemně unavení.

připravila: Alena Strunová

Bohuslav Ježek IV., nejmladší

Narodil se 13.10.1998 ve Slaném, kde s rodiči několik let bydlel. Po dostavbě rodinného domu se s rodinou přestěhoval na Bílichov. Byl žákem II ZŠ ve Slaném s vynikajícím prospěchem. Nyní chodí do 2. třídy Gymnázia V. B. Třebízského také s velmi dobrým prospěchem.

Jeho největším koníčkem je hudba. Má neuvěřitelnou hudební paměť. Stačí mu skladbu odposlouchat a sám bez not ji krátce zahrade. Dává si stále větší a větší cíle. S hudbou začal koketovat v 6-ti letech, kdy si sám brnká na klavír u babičky a v lednu 2005 zahrál dědovi Bohoušovi na malou papírovou harmoniku z hračkářství několik lidových písniček.

Od prarodičů dostal první i druhý chromatický akordeon a následovalo denní cvičení hry a výuky hudební teorie pod vedením dědy Bohouše, bývalým

muzikantem slánské vojenské kapely. Spolupráce trvá dodnes.

Každý den jsem ho potkávala před základní školou, jak běžel před vyučováním na jedno hodinové cvičení k dědovi a potom do školy. V únoru 2005 svou hrou poděkoval prarodičům Anežce a Bohuslavovi ve slánském penzionu. Byli to jeho první posluchači. Skutečně první veřejné vystoupení se konalo 12. 5. 2005 v domě dětí a mládeže ve Slaném. Od té doby se počet veřejných vystoupení zvyšoval každým rokem. Od roku 2005 do současnosti má na kontě 950 vystoupení. Pro letošní rok 2016 má již objednáno 35 vystoupení a stále jich přibývá. Vystupoval již po celé České republice, ale také na Slovensku, v Německu, v Rakousku a ve Francii. Hrál a hraje pro děti ve školkách, školách i pro spolužáky na gymnáziu. Největší radost přináší svou hrou seniorům v různých sociálních zařízeních. Hraje pro různé spolky, na akcích obecních úřadů, na firemních akcích, svatbách a soukromých výročích. Hrál i pro prezidenty V4 ve Slaném v roce 2006.

Slaný jako město reprezentoval několikrát v Německu v partnerském městě Pegnitz.

O narozeninách si jej poslechl i známý režisér Zdeněk Troška. Zúčastňuje se různých soutěží, setkání harmonikářů doma i v zahraničí. Odtud si přiváží desítky pohárů a ocenění. Natočil 3 CD a 2 DVD. Píše se o něm v řadě novinových článků.

Jeho repertoár je celé široké hudební spektrum, od klasiků přes operetní skladby, sólové instrumentálky, francouzské musette a šansony, lidovou hudbu, českou dechovku až po taneční muziku. A stále proniká do dalších hudebních žánrů, které ho lákají svou technikou a výrazným přednesem.

Jako svoje vzory má výrazné interprety hry na akordeon, např. duo Bláha-Fábera, V. Bomba, Myrona Florena a Nicka Arionda.

Bohoušek má obrovský hudební talent. Přidává k němu neuvěřitelnou píli. Za to, čeho již dosáhl, vděčí i svému dědovi Bohoušovi a podpoře rodičů.

Jsme hrdi na to, že malá vesnička Bílichov má takovýto talent. Možnost budoucí sólové dráhy na světových pódii s popularizací klasických děl v úpravě pro akordeon je před ním. Držíme palce!

připravila: Irena Bečvářová

Putujeme po číslech popisných

č.p. 4

Od 17. století do roku 1863 vlastní Tomanovi. Do roku 1893 majitelem Josef Svoboda. V roce 1884 vyhořelo. Po Svobodovi Josefa a Anna, rozená Charvátová. Poté Šmídovi z Bilichova. Pan Šmíd provozoval krejčovství. Ve válce u Šmídů bydleli Bechyňských.

V roce 1938 dům a hospodářské budovy odkoupil Jaroslav Kořán za 47 500 korun. Obytný dům zboural. Po válce zde načas byli němečtí zajatci, kteří pracovali u Kořánů.

V současné době jsou vidět jen pozůstatky zdiva z obytného domu.

č.p. 5

Roku 1830 je majitelem Kateřina Halířová, od ní odkoupil Vojtěch Snajdr. Dalším majitelem byl Josef Richtr, od něj odkoupil Karel Sochor, který dům předal Josefu Sochorovi. Dalším majitelem se stal Emanuel Sochor, který dal dům synovi Karlovi.

V roce 1939 prodává Antonínu Vajsovi za 9 500 korun. Pan Vajs byl kolář, předtím bydlel v č.p. 11 u Munčů. Jeho žena byla dcera Richarda Růžičky, který

byl krejčím. Vajsovi měli 3 dcery. Dům prodali a odstěhovali se na sever. Od nich kupují Josef Tyluš s Jiřina, rozená Zvěřinová. pan Tyluš byl polák a s Jiřinou se seznámil v Německu, kde byli ve válce totálně nasazení. Po válce bydleli nějaký čas u Horů, č.p. 45, potom v č.p. 15. Zakoupený dům od Vojsů byl ruina, nově ho opravili. Měli 3 děti - Josefa, Jiřinu a Mečislava. Syn Mečislav zemřel v roce 1993. Jeho syn Mečislav je současný majitel. Josef se oženil s Danou, rozenou Šlajchrtovou z Pozdně. Dcera Jiřina se provdala za Antonína Zábranského, řidiče autobusu v ČSAD. Antonín zemřel v 50ti letech. Mají dvě děti - Jiřinu (učitelku) a Antonína. V současné době dům obývají Josef a Helena Kubálkovi z Karlových Varů, prarodiče Mečislava. Kolem části domu vede ulička k veřejné studni, kterou dříve využívalo mnoho lidí. V roce 2007 na domě proveden překlad střechy.

č.p. 6

Bývalá pastouška, ve které bydlel pastýř ovcí a vepřů. Pastýřem byl Antonín Malec a Tomáš Herman. Po Hermanovi jeho bratr Augustýn, dále František Parma, ten byl posledním pastýřem. Potom zde bydleli nájemci - Richtr Antonín, Halíř František, jeho syn Václav. Po Václavovi Matěj Stehlík. Dále Josef Škrabal až do roku 1915. Josef Škrabal se vystěhoval a byli tam nastěhováni italští uprchlíci v období 1. sv. války. Pracovali v lese a dělali silnici později zvanou "kozí ulice." Po nich bydlí Bečvář.

Byla tady i šatlava. Později kancelář obce, dále malý byt a ještě ruční hasičská stříkačka.

Po přestěhování obecní kanceláře zde byl umístěn mandl a sběrna mléka. Nakonec byl dům rozbořen v roce 1975. Nacházel se za č.p. 15 a zahrádkou Bečvářových. Číslo popisné bylo přiděleno manželům Evženovi a Jitce Huttererovým z Mostu pro stavbu rodinného domu.

připravila: Irena Bečvářová

Smradovna

Smradovna se rozprostírá na 155 hektarech.

Území leží v centrální oblasti Džbánu. Tvoří ho hluboká údolí dvou potoků - Samotínského a Zichoveckého potoka, která jsou spojena hřbetem zvaným Pustá luka. Na svazích vznikají četné sesuvy, což výrazně zpestřuje reliéf svahů. Horninové podloží tvoří křídové písčito-vápnité slínovce ležící na glaukonitických slínovcích a pískovcích. Na styku písčito-vápnitých

a glaukonitických slínovců je vyvinut pramenný horizont, který vytváří polohy vysrážených jemných pěnoveců.

Půdy jsou silně vápnité; na svazích to jsou rendziny a v údolních polohách organozemě (slatiny), na plošinách pak odvápněné chudé kambizemě. Převážně lesnatá údolí ležící ve střední části Džbánu s reliktními společenstvy bezlesí na prameništích (vápnitá slatiniště aluční pěnovecová prameniště).

Chráněné rostliny

Hostí řadu vzácných a ohrožených druhů: lněnka zobánkatá, šášina načernalá, kohátka kališkatá, ostřice šupinoplodá, oměj vlčí mor, střevíčník pantoflíček, kýchavice černá, ostřice Hostova, ostřice Davallova, kosatec sibiřský, třtina pestrá, úpolín nejvyšší, tolíje bahenní, a další.

Důvod ochrany

Důvodem ochrany je především komplex vápnitých slatinišť, lučních pěnovecových pramenišť (plošně omezená) a lesních pěnovecových pramenišť na dnech a svazích Cikánského dolíku a Smradenského údolí, které hostí řadu ohrožených druhů rostlin.

Ohrožení

Zranitelné a v současnosti velmi ohrožené jsou zejména luční pěnovecová prameniště, vápnité slatiny a jiná "luční" společenstva. Ohrožení je dvojího typu a je velmi zásadní. V prvním případě jde o zalesňování louček reliktního charakteru dřevinami. Jde především o smrk, ale i topoly a další dřeviny. Druhým neméně významným ohrožením je změna vodního režimu. Jde hlavně o odvodňování nejrozumnějšími příkopy a stružkami.

Kruštík bahenní

Kruštík bahenní je vzpřímená rostlina, které dorůstá 30-50 cm.

Název rostliny naznačuje, že vyhledává vlhká stanoviště - typicky jsou to podmáčené, bažinné nebo rašelinné louky, prameniště, slatiny a někdy může růst i na druhotných stanovištích (staré lomy, příkopy kolem cest).

V České republice **patří k silně ohroženým druhům.**

Střevíčník pantoflíček

Nápadným znakem této rostliny je dolní 3–4 cm velký botkovitě vyklenutý pysk okvětního lístku, okolo něhož stojí špičaté lístky. Na lodyze bývají 1–2 květy. Rostliny poprvé vykvétají až po 16 letech.

Roste na mírně vlhkých přes léto vysychajících vápenitých půdách chudých na dusík. Roste v polostinných a světlých lesích s řídkým bylinným podrostem. K životu potřebuje existenci symbiotických hub v půdě. Střevíčník se v Česku vyskytuje přibližně na 100 lokalitách, větší počet lokalit leží na Moravě. V Čechách je rozšířen zejména v pohoří Džbán.

V České republice **patří mezi silně ohrožené druhy** rostlin.

Zvonovec liliolistý

V přírodě ČR se nachází nejvýše 500 kvetoucích rostlin. V "Červeném seznamu cévnatých rostlin České republiky" z roku 2012, považován za **druh kriticky ohrožený**.

Šášina načernalá

Vytrvalá rostlina vytvářející husté šedozelené trsy vysoké 15 až 40, ojediněle i 80 cm. Na vrcholu jsou lodyhy zakončená pěti až deseti červenohnědými klásky, staženými do vrcholového strboulu o průměru 1,5 cm. Kopinaté klásky na krátkých stopkách jsou dlouhé 8 až 10 mm. Pod květenstvím jsou dva listy, spodní je prodloužen v dlouhou osinu směřující vzhůru a přerůstající květenství.

Květy kvetou v květnu a červnu,

V Česku se i v minulosti vyskytovala vzácně, ale vyrůstala na vícero místech. V současnosti roste jen na slatinných loukách v národních přírodních památkách Polabská černava u Mělnické Vrutice v okrese Mělník a Cikánský dolík u obce Bílichov a dále na náhorní plošině Džbán v okrese Kladno. Druh vyžaduje půdy zásadité a bohaté na minerály a humus, ale chudé na dusík. Roste hlavně na zásaditých rašeliništích, slatinných a bahenních loukách a v okolí vývěrů minerálních pramenů; od nížin po pahorkatiny.

Pro zachování druhu byla „Červeným seznamem cévnatých rostlin České republiky z roku 2012“ prohlášena šášina načernalá **kriticky ohroženou rostlinou**.

Oměj šalamounek

Ve volné přírodě oměj šalamounek roste na vlhkých místech v lesích a u potoků v horských oblastech.

Patří mezi ohrožené druhy rostlin ČR.

dle zdroje wikipedia - připravila Alena Strunová

Cikánský dolík

Chráněné území má charakter vlhké lesní loučky, od okrajů zarůstající dřevinami. Vyhlášeno bylo 29. září 1987 na ploše 0,59 ha. Leží asi 1,5 km severozápadně od obce Bílichov, na mírném, k jihu orientovaném levobřežním svahu údolí Samotínského potoka v nadmořské výšce 370-380 m. NPP Cikánský dolík je součástí lokality s místním názvem "Pustá luka".

Důvod ochrany

Hlavním předmětem ochrany jsou zde kriticky ohrožené rostlinné druhy lněnka zobánkatá, známá na celém území ČR pouze z této lokality, a šášina načernalá, pro niž je Cikánský dolík jedním ze dvou posledních nalezišť v ČR. Dále jsou zde chráněna společenstva vápnitých slatinišť a bezkolencových luk.

Způsob ochrany

Oba druhy vyžadují dobré světelné a vlhkostní poměry. Každoročně je proto nutné provádět ruční kosení, a to v období od konce srpna do konce září.

Chráněné rostliny

Krom výše zmíněných druhů se na lokalitě vyskytují i další vzácné a chráněné rostliny, jako např. mečík bahenní, kohátka kalíškatá, ostřice Hostova, hladýš pruský, zvonečník hlavatý, upolín nejvyšší, jazýček hadí, třemdava bílá, tolije bahenní, ostřice, zimostrázek nízký, ocún jesenní, oměj pestrý, oměj šalamounek a hořeček brvitý.

Geologicky a geomorfologicky náleží území ke křídovému masivu Džbán, který je tvořen souvrstvím cenomanských jílu, jílovců, pískovců a měkkých slínů a tvrdých spodnoturonských opuk. Nepropustné vrstvy pod tvrdými opukami vytváří význačný, pro území Džbánu typický vodonosný horizont. Po vrstvách bobtnavých měkkých slínů dochází u pramenišť na strmých svazích k častým půdním sesuvům. Jednotlivé vrstvy ve svazích jsou překryty různě zrnitými zvětralinami a sesuvy. Kolem pramenů na vodonosném horizontu jsou malé mokřady s ložisky slatin.

Mečík bahenní

Mečík bahenní je ohrožená rostlina, která z řady lokalit vymizela a na zbylých se její stavy snižují. Bylo to způsobeno vysoušením vlhkých míst a jejich přeměnou z luk na ornou půdu, nebo vyhnojením pozemků, jenž podnítilo růst silně konkurenčních rostlin. Také vymýcení lesních porostů zvýšilo oslunění s následnou změnu ve složení vegetace původního bylinného patra a ve vysychání vlhké půdy. Některé louky zase bývaly koseny nebo spásány dřív, než se stačily rostliny vysemenit.

„Červeným seznamem cévnatých rostlin květeny ČR“, je mečík bahenní zařazen mezi **kriticky ohrožené druhy**.

Lněnka zobánkatá

Je to vytrvalá rostlina, vysoká 10 až 30 cm. se zašpičatělými listy dlouhými 2 až 6 cm. Přibližně ve 2/3 délky lodyhy přecházejí v jednoduchý hrozen s květonosnými větvíčkami 2 až 10 mm dlouhými s jediným úzkým listenem 0,5 až 2 cm dlouhým a drobným květem. Mají nápadně podlouhlé okvětní lístky, které jsou zvenku zelenavé a zevnitř bílé. Rostliny vykvétají v květnu a červnu.

Nenápadná, poloparazitická rostlina, která parazituje na kořenech různých rostlin, ke kterým se přichycuje svými haustoriemi. Rozmnožuje se výhradně semeny. Z parazitovaných rostlin čerpá vodu, cukry a další živiny. Roste nejčastěji na vápnatých slatinných loukách bohatých na minerály či ve světlých dubových nebo borových lesích na vápencovém podloží. V ČR roste v nepočetné populaci na jediném místě na Kladensku v národní přírodní památce Cikánský dolík. Rozsah míst na kterých Lněnka zobánkatá vyrůstá i počty jedinců se během let snižují a nejsou zcela známy požadavky, jejichž zajištění by pomohlo ke stabilizaci a opětovnému rozšíření druhu. Pro zachování dobrých světelných poměrů se v současnosti alespoň její stanoviště v době od konce srpna do konce září pravidelně kosí.

V "Seznamu cévnatých rostlin květeny České republiky" z roku 2012 je zařazena mezi druhy **kriticky ohrožené**

Zvonečník hlavatý

Tento druh je v ČR výrazně na ústupu. Je to zapříčiněno hlavně zánikem jeho přirozených lokalit, které se přeměňují hlavně změnou péče o pozemky. Některá stanoviště byla požadavkem na novou půdu odvodněna a vysušena, jiná zase zánikem obhospodařování zarůstají vzrůstnými travinami nebo náletovými dřevinami.

Vyhláškou Ministerstva životního prostředí ČR byl zvonečník hlavatý **prohlášen rostlinou silně ohroženou**.

Hořec brvitý

Hořec brvitý kvete relativně pozdě, od července do října - tedy na podzim. Roste spíše ve vyšších polohách, od pahorkatin po horské polohy. Vyhledává výslunné travnaté svahy, meze, stráně, opuštěné lomy. Protože upřednostňuje zpevněný vápencový štěrk, bývá v poslední době nacházen na krajnicích, v příkopech a náspech lesních cest. V Česku roztroušený, v nížinách téměř chybí, v horách zřídka.

Silně ubývá, proto byl zařazen do Červeného seznamu ČR k **ohroženým druhům**.

dle zdroje wikipedia, www.cittadela.cz - připravila Alena Strunová

Den matek

Den matek je den, kdy se vzdává pocta matkám a mateřství. Slaví se v různé dny na mnoha místech po celém světě a vychází z různých tradic. V tento den dávají děti svým matkám dárky, většinou vlastnoručně vyrobené.

Obdobné svátky po celém světě existovaly už dávno v historii, např. ve starověkém Řecku se slavil svátek plodnosti a matek, spojený s uctíváním pohanské bohyně Rhey = Kybelé, matky bohů. V 16. století se v Anglii oslavoval svátek matek pod názvem Mateřská neděle (nebo Neděle matek) a připadal na postní dobu před Velikonocemi. Mnoho chudých lidí tehdy sloužilo v bohatých domácnostech daleko od domova a nemohlo trávit čas se svými matkami. Proto sloužící dostávali na tento den volno, aby se mohli vrátit domů nebo navštívit kostel ve svém rodném městě, kde žily jejich matky a další příbuzní.

Myšlenka mezinárodních a pravidelných oslav tohoto svátku vznikla roku 1907 na počest Anny Reeves Jarvisové, která bojovala za práva matek. O pět let později vyhlásil tehdejší prezident USA Woodrow Wilson první oficiální oslavu Dne matek, konající se druhou květnovou nedělí.

V Česku se slaví podle amerického vzoru rovněž druhou květnovou nedělí. V Československu se začal slavit tento svátek v roce 1923. Jeho propagátorkou byla Alice Masaryková. Po druhé světové válce byl postupně zatlačován do pozadí oslavami Mezinárodního dne žen, ale i přesto se dál v některých rodinách připomínal. Po roce 1989 se opět začal slavit veřejně.

Mezinárodní den dětí

První podnět k založení dne, který by oslavoval děti, vznikla v Turecku při založení Národního shromáždění 23. dubna 1920 během Turecké války za nezávislost. Tehdejší ochránce národních práv Mustafa Kemal prohlásil, že důležitou součástí k budování nového státu jsou děti. Proto ustanovil 23. duben jako Den dětí, který obyvatelé Turecka slaví dodnes a je státem uznávaným svátkem.

Vyhlášení dne oslavujícího děti, který by se slavil po celém světě, bylo poprvé doporučováno v roce 1925 na Světové konferenci pro blaho dětí. Den dětí však nebyl vyhlášen. Tato konference se konala 1. června 1925. Ve stejný den se v San Franciscu konal festival Dračích lodí, na jejichž oslavu čínský generální konzul shromáždil mnoho čínských sirotek, aby poukázal na to, že by se společnost měla více zabývat blahem dětí. Tyto dvě významné události, které se staly ve stejný den, určily datum oslav Dne dětí, který byl ale oficiálně vyhlášen později.

V roce 1949 Mezinárodní demokratická federace žen vyhlásila Den pro ochranu dětí. Důvodem k vyhlášení bylo masové zabíjení žen a dětí v Lidicích v roce 1942 a také ve francouzském Ouradouru v roce 1944. Datum oslav bylo ustanoveno na 1. červen, který připomíná sirotky v San Franciscu a první konferenci, jež se zabývala blahem dětí.

Den pro ochranu dětí se začal slavit rok po jeho vyhlášení a oslavy probíhaly každý rok. Některé státy převzaly datum a postupně se ze Dne pro ochranu dětí stal Den dětí nebo také jiným názvem Mezinárodní den dětí. Československo, později Česká republika také převzala toto datum, proto se u nás slaví Mezinárodní den dětí na začátku června.

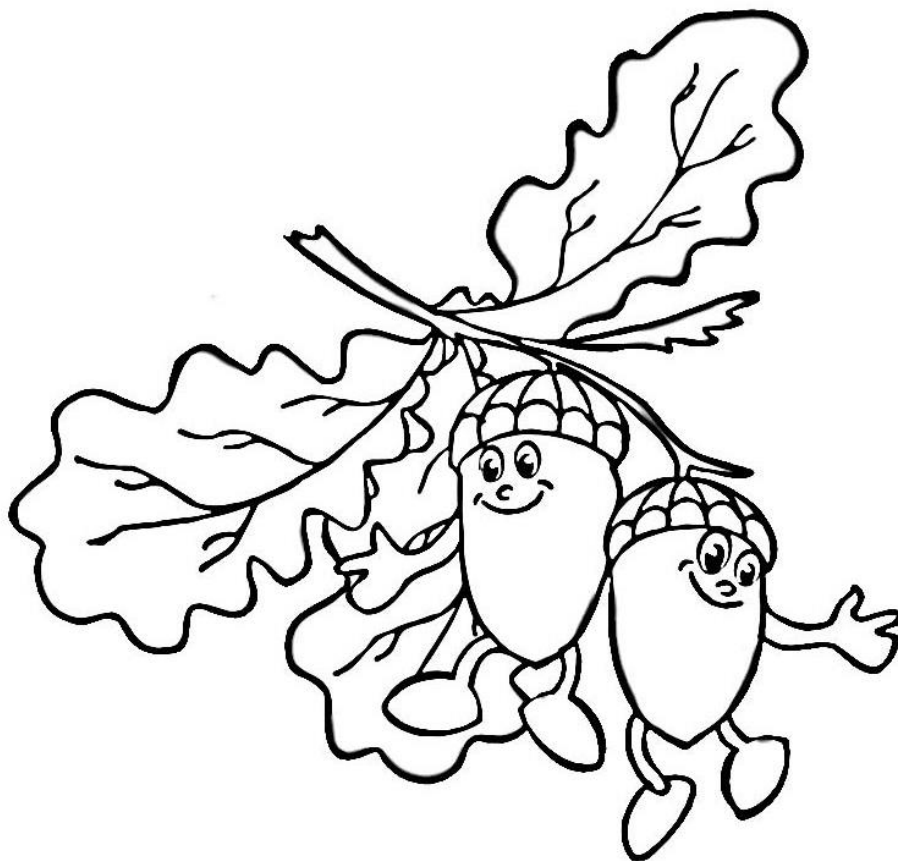
dle zdroje www.wikipedia - připravila Alena Strunová

Pohádkové povídání z bílichovských lesů

Jeden malý milovník přírody, říkají mu Tomík, jezdí strašně rád na Bílichov k babičce a dědovi. Vždy po obědě se všichni společně vydávají do zdejších lesů na procházku. Někdy se jim přihodí nevídané věci.

Jednou, dřív než se začaly lesy zbarvovat do zelena, dřív než začaly lesní byliny ukazovat své květy, přišli ke starému, vykotlanému dubu. Vítr si pohrával se spadáným listím, v korunách stromů to divoce šumělo. Pod dubem, v malé hromádce listí se najednou něco pohnulo. „Babičko, tam se něco hýbe”: povídá Tomík. Šli se podívat blíž, a najednou ho uviděli! Z hromádky listí pomalu vylezl malý, dubový mužíček. Asi se bál. Opatrně se začal rozhlížet kolem sebe. Stáli tiše a čekali, co bude dál. Tomík se sehnul a natáhl svou dlaň. Mužíček se do chlapcovi dlaně nesměle usadil, a nechal se zvednout do výšky. Ti dva si spolu začali povídat. „Já jsem Tomík”: řekl chlapec. „A já jsem dubový mužíček, ale jméno nemám”: řekl smutně. Tomíkovi bylo líto, že se mužíček nijak nejmenuje. „Budu ti říkat Dubáček, jestli se ti to líbí”. „Líbí, líbí”: zaradoval se. S Dubáčkem na dlani jsme prošli ještě velký kus lesa. Stále si měli ti dva kamarádi o čem povídat. „Začalo se šerit”: řekl děda. „Musíme domů”: dodala babička. Cestou k domovu opět míjeli onen starý dub. Tomík se zastavil, opatrně položil Dubáčka do měkkého mechu u dubu. „Ahoj”: pozdravil chlapec. „Ahoj”: odpověděl mužíček. Celou cestu domů Tomík vyprávěl, co se od Dubáčka dozvěděl.

Ráno, když se probudil, našel vedle sebe na polštáři dubovou větvíčku. Žaludu namaloval oči, nos i pusku, z dubových klacíků udělal ručičky a nožičky. Přiběhl za babičkou a dědou a vesele volal: „Mám svého Dubáčka”.

autor: Alena Strunová

Po stopách dřevěných zvoníček - 3

Hradečno

Hrázděné zdivo – trámová kostra vyplněná výpletem, tyčkami, kamenem či cihlami vymazanými hlínou s plevami, tzv. lepenicí – se v kraji výrazně prosadilo v lidovém stavitelství. Hradečno pak představuje ojedinělý případ na Kladensku a Slánsku, kdy bylo užito tohoto způsobu zdění u zvonice. Zvonice v Hradečně, jejíž model je uložen na tamním obecním úřadě, má jednoduchou trámovou konstrukci, přičemž je na obvodových stranách vynechán trojúhelný otvor. Při poslední opravě došlo k podstatné výměně původních prvků. Nadpraží vstupu nese datování AN1749 IR.

Je nejmladší a nejmenší zvonící Kladenska. Půdorys má 2,3 x 2,3m. O svůj zvon přišla za 2. světové války.

Tuřana

Mariánské poutní místo v Tuřanech dotváří dřevěná zvonice poblíž hřbitovní zdi. Má čtvercový půdorys a šindelovou střechu. Byla vystavěna za Adolfa hraběte z Martinic v roce 1712. Vstupuje se do ní vikýřem na úrovni podezdívky po vnějších schodech. Z trojice zvonů dnes najdeme jediný. Zbylé dva od Karla Bellmanna 1823 a Zachariáše Ditricha 1750 byly rekvírovány v roce 1917. Schönfeldův zvon z roku 1687 měl na plášti reliéf Panny Marie a okolo koruny latinskou modlitbu Andělského pozdravení ***Ave Maria gratis plena Dominus tecum benedicta ti in mulieribus et benedictus fructus ventris tui.*** Ostatně kolik Zdravasů stoupalo k nebi vzhůru z úst poutníků, kteří v udřených rukách probírali jednotlivá zrníčka růžence; Mariánský reliéf se opakoval i na zvonu, který byl místo Schönfeldova prasklého zvonu odlit 8. 6. 1909 A Diepoldem na Starém Městě pražském. Místo Andělského pozdravení čteme nápis: Já zvon Boha chválím, kněžstvo a lid k modlení budím, svátky hlásám, oznamuji, též mrtvých lituji.

ze zdrojů: www.bohemia-centralis.cz, wikipedia, literatura autora Vladimíra Přibyla, a www.mistopiseu připravila Alena Strunová

Po stopách dřevěných zvoníček - 4

Velvary

Podezdívku dřevěné zvonice u kostela sv. Kateřiny ve Velvarech tvoří mohutné pískovcové kvádry, snad se původně počítalo s celou kamennou stavbou. Ferdinand Velc ve svém soupise zaznamenal dvojici zvonů, a to od Mikuláše Löwa 1660 a Jana Jiřího Kühnera 1755, který byl později rekvírován. Téměř detektivním způsobem byl před časem objeven jeden z prapůvodních zvonů, který zhotovil pro velvarský kostel sv. Kateřiny proslulý zvonář Brikcí z Cimperka v roce 1599 nákladem

Barbory Kopáčové. Na zvonu uplatnil renesanční výzdobu, přičemž dominantu tvoří reliéf Kalvárie se sv. Janem a Pannou Marií a dále sv. Vavřinec a sv. Josef. Velvarští dostali v roce 1640 zaplacenou od nejvyššího purkrabství v Praze 787 zl. za zvonovinu z devíti zvonů, které vzaly za své během třicetileté války, když je císařští vojáci v roce 1639 roztloukli. Radní slíbili, že v klidnější době pořídí zvonů nové, což také splnili. Renesanční zvon Brikcího z Cimperka zjevně unikl zkáze, byl převezen s ostatní zvonovinou do Prahy a později zavěšen v kostele sv. Mikuláše v Holešicích u Ervénic, kde byl ve 40. letech 20. století nalezen.

Přelíc

Dominantní polohu v krajině zaujímá i zvonice vystavěná v rohu hřbitova při kostele sv. Petra a Pavla v Přelici.

Z kamenné podezdívky vyrůstá spodní osmiboká část, nad kterou se tyčí svisle bedněný hranol završený lomenou stanovou střechou. Na zvonové stolici byla zavěšena trojice zvonů. Nejmladší zvon z roku 1734 byl zrekvírován v roce 1917. O stáří gotického zvonu se v minulosti vedly spor, přičemž Ferdinand Velc ve své průkopnické studii právě jej považoval za zvon s nejstarším českým textem z roku 1386. Tento názor odmítl Zikmund Winter a později přesvědčivě i Josef Hejnic, který na základě epigrafické, historické a jazykové analýzy doložil, že na sklonku 14. století nebyly podmínky pro vznik zvonu s českým nápisem. Přelický zvon pak datoval k roku 1486, tuto skutečnost ostatně dokládá i uměleckohistorický rozbor,

zejména pojetí reliéfu sv. Bartoloměje. Mladší barokní zvon byl zhotoven v dílně Friedricha Michaela Schönfelda v roce 1679, zdobí jej bohatá ornamentika a reliéfy Krista na kříži a na protější straně Panny Marie, zasvěcení kostela pak připomíná reliéf sv. Petra a Pavla a naproti barokní text: „*Leta Panie 1679 tento zvon slit gest ke cti, a chwale bozi blahoslav, ene panie Marii a ss., aposstoluw, Petra a Pawla, k zadusej przeliczkemu, nakladem tehoz zadussi*”.

Po odcizení Schönfeldova zvonu u sv. Isidora v Budeničkách 1681 a přelití jeho dalšího zvonu v Tuřanech 1687 představuje tento zvon jediný zvon této dílny na Slánsku.

ze zdrojů: www.bohemia-centralis.cz, wikipedia, literatura autora Vladimíra Přibylá a www.mistopiseu připravila Alena Strunová

Zdraví z přírody - Jak na bolest hlavy

Nejnovější výzkumy potvrzují, že proti bolestem hlavy může pomoci **máta peprná**. V podobě čaje vám nahradí prášky proti bolestem, navíc osvěží a zbaví napětí.

Bylinka s kouzelným názvem **dobromysl** vás může jako kouzelným proutkem zbavit bolesti hlavy. Neužíváme v těhotenství.

Můžete zkusit i **heřmánkový čaj**, všeobecné nervové tonikum ke zmírnění stresu a utišení bolesti.

Již po více než dva tisíce let je **meduňka** oblíbenou součástí mnoha elixírů. Uklidňující a tišící účinek meduňkového čaje působí i při bolestech hlavy a migrénách.

V boji proti bolestem hlavy a migrénám může být **čerstvý zázvor** stejně účinný jako léky. Zázvor, třeba v podobě lahodného čaje, také zkracuje dobu trvání bolesti hlavy.

Konzumace **česneku** upravuje bolesti hlavy a zlepšuje stav mozkových tepen.

Také zdraví přírodní pamlsek, **mandle**, vám může pomoci zmírnit bolest hlavy. V mandlích se nachází množství cenných látek, které pozitivně působí na cévy a zlepšují prokrvení.

dle časopisu Zahrádkář připravila Alena Strunavá

Zdraví z přírody – jak na žlučník

Při nemocech jater nebo žlučníku vám může pomoci **pampeliška**. Zabraňuje tvoření a zvětšování již existujících kamenů. Léčivě působí 4-6 týdnů třikrát denně šálek čaje z této bylinky. Obdobně působí i čaj ze směsi pampelišky s **třezalkou**.

Účinně působí i bylinkové čaje z **máty** nebo **heřmánku**, neboť obsažené silice působí na produkci žluči. Další bylinkou, která pomůže ulevit od potíží se žlučníkem, je obyčejná **majoránka**.

Ostropestřec mariánský se užívá k léčení již od antického Řecka a Říma. Bylo o něm napsáno již více než tři sta vědeckých prací, které potvrzují příznivé účinky této rostliny. Povzbuzuje odtok žluči a pomáhá chránit játra před škodlivými látkami. Čaj se pije dvakrát denně.

Léčivý **řepík** je na výsluní popularity již více než 2000 let, což svědčí o jeho nesporných kvalitách. Má velmi široké použití jak v současném lékařství, tak i v lidovém léčitelství. Řepíkový čaj povzbuzuje tvorbu žluče, pomáhá při onemocněních žlučníku a bývá součástí čajových směsí na choroby žlučníku.

Česnek – pozitivně povzbuzuje činnost jater a žlučníku.

Křen – pomáhá proti žlučovým kamenům.

Mrkev – pomáhá při chorobách jater a žlučníku, po žloutence a zánětech trávicího traktu.

Jablko – pomáhá léčit choroby jater a žlučníku včetně žlučových kamenů.

Citron a červená řepa – sklenička šťávy smíchané ve stejném poměru čistí žlučové cesty.

Med, olivový olej, citrónová šťáva – směs připravená ze stejného množství čistí žlučové cesty.

Sójová strava – působí preventivně proti žlučovým kamenům. Některé pokusy potvrzují domněnku, že již vzniklé žlučové kameny pomáhá rozkládat. Tato strava je vhodná i při onemocnění jater, žaludku, slinivky a střev.

dle časopisu Zahrádkář připravila Alena Strunavá

Nápady na pár letních výletů

V Ústeckém kraji najdeme Klášter v Oseku

Mezi roky 1206 až 1221 započala stavba opatského románského kostela Panny Marie a konventních budov. Poté přišla léta úpadku. Roku 1429 byl klášter znovu poničen a mniši povražděni. Rozebírání majetku oseckého kláštera pokračovalo až do roku 1580, kdy byl na popud Rudolfa II. klášter zrušen. Zrušení kláštera bylo anulováno v roce 1614 papežem Pavlem V. V letech 1691 až 1726, byla za opata Benedikta Littweriga provedena barokní přestavba a výzdoba kláštera, která je pro něj charakteristická do dnešních dnů. Po roce 1945 museli cisterciáci opět klášter opustit. Do Oseka se vrátili už v roce 1989, ale oficiálně získali klášter zpět až v roce 1991.

Za vidění stojí i přesunutý kostel v Mostě

Předchůdcem dnešního kostela byla raně gotická trojlodní bazilika založená mezi lety 1253 až 1257, jak dokládá nepřímá listina papeže Bonifáce VIII. z roku 1296. Z původního kostela se uchovala jen jeho východní krypta a vnitřní obvodové zdivo západní věže. Kostel vyhořel roku 1515. Dne 20. srpna 1517 se na troskách starého chrámu započalo se stavbou nového kostela. V roce 1594 kostel opět částečně vyhořel a byl opravován. V rámci prohlídky je promítán krátký film o stěhování kostela. Přístupná je i kostelní věž.

Na záchranu kostela bylo vypracováno celkem 11 variant.

V roce 1964 padlo definitivní rozhodnutí o likvidaci královského města Most a vytěžení uhlí, které se pod ním nacházelo. Současně bylo rozhodnuto o záchraně této jedinečné architektonické památky. Uvažovalo se o několika variantách, například jeho úplném rozebrání či také ponechání na svém místě na pilíři uhelné sloje. Nakonec však zvítězila nejodvážnější myšlenka, a tou byl přesun vcelku. V té době vážil kostel deset tisíc tun. Škodovy závody vyrobily 53 transportních pásů o nosnosti pěti set tun a upravena byla cesta, kterou měl kostel na kolečkách absolvovat. Stěhování kostela začalo 30. září roku 1975 a trvalo do 27. října.

Nakonec kostel zdolal cestu dlouhou 841 metrů průměrnou rychlostí 2,16 centimetru za minutu. Na novém místě byl pak posazen na nové základy a probíhaly v něm až do roku 1988 restaurátorské práce.

Přesun kostela je zapsán do zlaté knihy Guinesových rekordů tisíciletí

připravila Alena Strunová

Výlet pro malé i velké

Kláštorec nad Ohří

Na levém břehu řeky Ohře, v romantickém parku plném cizokrajných dřevin, stojí původně renesanční zámek, vzniklý v 16. století přestavbou původního panského domu, později za Thun – Hohensteinů přebudovaný barokně a v roce 1860 novogoticky. Od roku 1953 je v interiéru pozoruhodná expozice orientálního, evropského i českého porcelánu.

Nově je ve sklepních prostorách okruh pro děti.

Loutky rodiny Matěje Kopeckého a expozice Pohádková země od Vítězslavy Klimtové. K tomuto okruhu patří i výšlap na zámeckou vyhlídkovou věž. Schodiště slouží jako další výstavní plocha pro skřítky, víly a strašidýlka všeho druhu. Děti zaujme poutavé vyprávění průvodce.

Dalším výletním místem může být Muzeum hodin.

Najdete ho na dohled od klášterského zámku. Otevřeli ho společně otec a syn Šimonovští. Muzeum hodin je otevřeno jen krátce, ale lidé si ho našli. Můžete tu vidět 250 různých hodin. K vidění jsou například kočárové hodiny, hodiny od hodináře, který dělal hodiny pro Chrám sv. Víta nebo zvláštní hodiny skleněné. Vystaveny jsou tu i holandské hodiny na vodní pohon, nebo hodiny ve tvaru stromu, v jehož koruně létá zpívající ptáček.

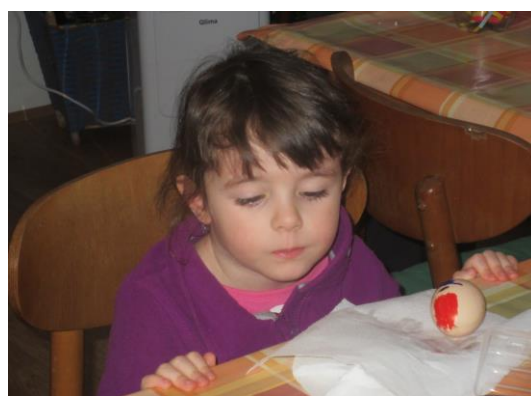
Na cestě k domovu nemůžete minout Březno u Loun – archeologický skanzen

Rozlohou nevelký areál ve Březně u Loun vznikl jako výsledek dlouholetého archeologického výzkumu. K vidění je tzv. dlouhý dům z mladší doby kamenné (cca 4000 př. Kr., období kultury s vypíchanou keramikou) s kůlovou konstrukcí, slovanská hrnčířská pec z 9. století a další pozůstatky dob minulých.

připravila Alena Strunová

Fotogalerie

dílňičky, MDŽ, jízďárna

deštný prales a Obří akvárium, Perníková chaloupka a Muzeum perníku, zámek Hrádek u Nechanic, zahradní železnice v Chlumci nad/Cidlinou, bílichovské grilování